

HOF CULTUUR: RENAISSANCE - BAROK

in de 16^e en 17^e eeuw in Italië en Frankrijk

RENAISSANCE = WEDERGEBOORTE VAN DE KLASSIEKE OUDHEID: *deze ontstond aan het einde van de Middeleeuwen, toen door de kruistochten handel ontstond met de Arabische landen. Veel kennis uit de Arabische landen (over geometrie, astronomie, filosofie e.d.) kwam zo naar Europa. Ook werden klassieke geschriften uit de Griekse Oudheid in Arabische bibliotheken bewaard. Deze teksten werden vertaald en kwamen zo naar Europa, waar een nieuwe interesse in de mens, de wetenschap en in de klassieke oudheid ontstond.*

Kernpunten:

- Humanisme
- Individualisme
- Antropocentrisme
- Klassieke mythologie
- Harmonie
- Geometrie
- Filosofie: Plato/Aristoteles/
Plotinus

Belangrijke kunstenaars:

- Botticelli
- Leonardo da Vinci
- Rafaël
- Michelangelo
- Palladio
- Palestrina
- Claudio Monteverdi
- Molière
- Lully

Hof = aan de macht

- Vorsten (wereldlijk/geestelijk)
- Hovelingen
- Hofkunstenaars (soms ook diplomaten die veel reisden)
- De ideale hoveling kon: jagen, dansen, had kennis van kunst, was geleerd en had goede manieren

FUNCTIES VAN KUNST:

Levensbeschouwelijk: religie en klassieke mythologie worden verbonden in de kunsten

Esthetica: harmonie = schoonheid, vaak door geometrie (ideale verhoudingen = gulden snede)

Opdrachtgevers: Vorsten (wereldlijke en geestelijke) kunst -> status, vermaak, religie, wetenschap

Vermaak: Paleizen (groot, groter, grootst); tuinen; feesten, dans, theater, opera

Wetenschap: rol van filosofie (Plato, Aristoteles) bij onderzoek (theoretisch versus empirisch)

Intercultureel: ontdekkingsreizen, interesse in rariteiten, vreemde culturen

<u>IN DE KUNSTEN:</u>	<u>VORM</u>	<u>INHOUD/BETEKENIS: HARMONIE</u>
Muziek	Renaissance: Van polyfonie, naar monodie/affectenleer. Vanwege teksten/retorica wordt seconda prattica door Monteverdi ingevoerd: opera ontstaan (Barok)	Klassieke thema's zoals Orpheus Via muziek overtuigen d.m.v. emoties (affectenleer)
Dans	Uit intermezzos ontstaat ballet. Geometrie belangrijk in choreografie (figuurdansen). Schoonheid = evenwicht, balans, harmonie	Klassieke thema's uit de mythologie (Apollo). Schoonheid = evenwicht, geometrie
Beeldende kunst	Perspectief, geometrie Anatomie/proportieleer Religieuze en mythologische verwijzingen in beeldtaal	Klassieke en religieuze thema's & goddelijke verhoudingen (gulden snede). De Mens = de maat van alle dingen
Theater	Klassieke invloeden: tragedie, komedie Commedia dell'Arte Klassiek drama: 5 bedrijven afgesloten met een rei; geopend met een proloog; afgesloten met een epiloog; aristotelische eenheden (plaats, tijd en handeling); geen deus ex machina	Klassieke opbouw en herontdekking van klassiek drama
Architectuur	Klassiek: gulden snede Centraalbouw in Renaissance – veel symmetrie Grootheid in Barok – veel goud, concave en convexe vormen Theaterbouw: illusie door perspectief en machinerieën.	Harmonie/symmetrie/proporties. Gulden snede = afgeleid van Fibonacci reeks: 1,2,3,5,8,

BAROK & CLASSICISME – Lodewijk XIVe (1638 – 1715)

*De Barok ontstond in Rome als reactie op de reformatie (waarbij het woord in de bijbel belangrijker was dan mooie versierde kerken). Als reactie op de reformatie ontstond de **contrareformatie in Italië**, waarbij de rooms-katholieke kerk, juist extra mooie kerken maakte (met veel dynamiek, dramatiek en goudversieringen) om zo de mensen de kerk in te lokken. In Frankrijk kwam de Barok veel voor in de schilderkunst en beeldhouwkunst maar minder in de architectuur: daar werd vaak voor het classicisme gekozen (streng, klassiek invloeden). In de muziek was de Barok al eerder begonnen, daar was het Monteverdi die de seconda prattica invoerde.*

Lodewijk XIVe: l'état c'est moi – de staat, dat ben ik (absolutisme)

- **Kunsten:** terugrijpen op klassieke oudheid in theater, architectuur en beeldhouwkunst; Lodewijk geeft veel geld uit aan de kunsten: de danskunst & aan andere kunsten: beelden van zichzelf; paleizen en tuinen; dans, theater, opera: Molière en Lully.

- **Danskunst** komt nog sterker op dan in Renaissance:

1. Lodewijk als vorst danst zelf;
2. hij zorgt ervoor dat de danskunst zich kan ontwikkelen door aandacht voor dans theorie en dansposities;
3. hij richt een dansacademie op;
4. hij geeft veel geld uit aan danskunst
5. hij huurt professionals in om nieuwe dans/muziek/theater vormen te ontwikkelen: Molière, Lully

- **Schoonheid** = klassiek-mythologisch (Apollo – zonnegod); harmonie – evenwicht; proporties; kennis; ornamenten (goud); emoties overbrengen in de kunst (dramatiek (tragedie), affecten, humor (komedie))